

EVOLUCIJSKA ZGODOVINA PRIMATOV

Evolucija je biološki proces pri katerem se genski zapis spreminja iz generacije v generacijo. Približno pred 20 – 25 milijoni let se je pojavil prvi človekov prednik, ki je bil podoben opici. Imenujemo ga Prokonzul. Nato so mu sledili: Ramapitek, Avstralopitek, Spretni človek, Pokončni človek, neandertalec in še Misleči človek.

PRAZGODOVISNKI ČLOVEK

Na človekov razvoj je vplivala narava, sploh vremenske razmere. S spremembo podnebja se je spremenilo tudi človekov način življenja. Od pojava človečnjakov so bile 4 ledene dobe.

PROKONZUL

Bil je razširjen po Evropi, Aziji in Afriki. Prokonzul iz vzhodne Afrike je blizu skupnemu predniku opic in človeka. Bil je podobno velik kot šimpanz. Iz najdenih lobanj je razvidno, da je imel precej strm obraz. Nadočesni oboki sta bili komaj nakazani. Čeljust in podočniki so bili zelo nerazviti. Ni bil dvonožec. Prilagajal se je življenju na drevju.

RAMAPITEK

Živel je pred približno 14 milijoni let. V boju za preživetje v stepskem ali savanskem območju je bilo boljše za tiste s pokončno držo. Lažje so našli hrano, prej so videlo sovražnika in zaradi proste roke so hitreje zgrabili za orožje – kamen, palica. Znanstveniki do našli ostanke čeljusti in zob, ki so že imeli obliko zobnega loka in trdega neba.

AVSTRALOPITEK

Razvoj človeka poznamo iz najdb kosti. Afrika ali »zibelka človeštva« je najdišče najstarejših sledi in kosti človečnjaka Avstralopiteka, ki pomeni »južna človeku podobna opica«. V Etiopiji so našli ostanke človečnjakinje, imenovane Lucy. Velika je bila do 1 metra in težka recimo 30 kilogramov. Živela je pred približno 3,5 milijoni let. Človečnjaki so živeli v skupinah. Preživljali so se z nabiralništvom in lovom na manjše živali.

SPRETNİ ČLOVEK

Nekateri človečnjaki so se na spreminjanje razmer še bolj prilagodili. Razvoj je s seboj pripeljal rod HOMO, v katerega spada tudi sodobni človek. Spretni človek ali Homo habilis je živel pred 2 milijoni let. Najedno je bilo veliko kamnitega orodja. Hitro premikanje so mu omogočale telesne značilnosti. Visok je bil 1,40m. imel je že gibljiv palec na roki, kar še danes omogoča spretno prijemanje predmetov.

POKONČNI ČLOVEK

Homo erectus ali pokončni človek tudi izhaja iz Afrike. Njegovi ostanki so bili najdeni na Kitajski, Izraelu in otoku Javi. Najstarejše njegovo najdeno okostje je staro 1,9 milijona let. Hodil je pokončno. Po najdbah, sodimo, da je živel pri tleh. Nabiral je rastlinske plodove, jedel je tudi meso. Pri pripravi in iskanju hrane je uporabljal kamnito orodje.

NEANDERTALEC

Ime je dobil po najdišču Neandertal v Nemčiji. Najstarejše okostje je staro 150,000 let. Živel je v času ledene dobe v Evropi. Na mraz je bil prilagojen tudi z obliko telesa. Njegov vrat je bil negibljiv, njegova lobanja je bila masivna in štrleča ter imel je kratke noge a mišičaste. O njem smo dolgo časa mislili, da je bil divji in ni imel veliko človeških sposobnosti. Vendar so bile domneve napačne. Svoje pokojne so pokopavali. Najdena je bila naluknjana kost v jami Divje babe, ki je spremenila pogled na duhovni svet neandertalca. Bil je prvi v Evropi z visoko kulturo. Izumrl je pred 27,000 leti. Vzrok za izumrtje še ni znano. Leta 1899 je hrvaški paleontolog Kramberger v hrvaškem Zagorju, točneje v Krapini, odkril nahajališče ostankov neandertalskega človeka.

MISLEČI ČLOVEK

Njegovo latinsko ime je Homo Sapiens. Živel je pred 100,000 in 10,000 leti pr. n. št. Prihaja iz jugovzhodne Afrike. V Evropo je prišel pred 45,000 leti prek Balkanskega polotoka. Bistveno je izpopolnil orodje, dodal je ročaj, izdelal je dleta, strgala, svedre, šila in šivanke. Izumil je kopje, harpuno in lok. Orodje je tudi okraševal. Ob pokopih so imeli posebne verske obrede, za ulov in življenje se je zaklinjal bogovom. Ne stene jam je risal živalske podobe.

PRAZGODOVINA

Prazgodovinsko obdobje imenujemo kamena doba, ker so večinoma uporabljali le kamnito orodje. Vsi so se preživljali z nabiranjem in lovom. Največji dosežek je bil ogenj. Prav tako kosti, les za orodje, ohlapna ogrinjala iz živalskih kož. Naučili so krojiti in šivati s koščenimi iglami in živalsko dlako. Naučili so se sejati, gojiti orehe in drugo hrano. Znanstveniki po izkopanih kosteh sklepajo, da so tudi že udomačili psa. Pokončni so videli čez visoko travo, katere ni nihče pokosil. Jedli so veliko stvari za

katere danes velja, da so plevel. Odkrili so kremen katerega so uporabljali za orodje (npr. noži in konice puščic).

UMETNOST

Prve so bile žive slikarije živali katere so bile po stenah in stropih jam. Manj popularni so bili kipi in reliefi živali ter ženskih figur. Temu se reče ornamentika. Bolj so jo začeli uporabljati, ko je bilo iznajdeno lončarstvo.

OBDELOVANJE ZEMLJE

Omogočalo je, da so bili vso leto na istem kraju, zato je število prebivalcev naraslo in nastala so prva mesta. Kmetovanje je bil največji napredek človeštva na sploh. Začeli so kmetovati približno 10,000 pred našim štetjem.

OBLAČILA & TKANINE

Oblačila so iznašli prvi ljudje ledene dobe. Ker jih telesna poraščenost ni dovolj grela, so začeli uporabljati živalsko kožo. Včasih pa so iz nje naredili tudi bivališča. Prve volnene tkanine so imeli v pozni kameni dobi in sicer, ko so prvič vzredili ovce. Na oblačilih so začeli uporabljati tudi barve, katere so imeli tudi za na kožo.

OSEBNO OKRASJE

Slikarije v grobnicah, kipi, ohranjena trupla nakazujejo, kakšno okrasje so nosili. Prav tako na marsikaj pokaže opazovanje sodobnih ne zahodnih kultur. Popularni so bili tatui, barvanje teles, zapletene pričeske in nakit katerega so nosili ženske in moški.

ČARODEJSTVO

Prepričanje o duhovih, zle duše, ki so odgovorni za nesreče, posvetovanje z duhovi, odpravljanje zla z amuleti, pesmi, predmeti sodeč po ohranjenih ostankih izvira že iz časa, ko so bili prvi ljudje. Po vsej verjetnosti so se ukvarjali s čarodejstvom zato, da so vedeli kdaj in kje naj lovijo, da bo največ plena, ter kako zdraviti bolezni.

SMRT & POKOP

Ko so začeli pokopavati mrtve, jih je večina ljudstev pospremila s obredom. Mrtve so pokopavali, upepelili in mumificirali. Smrt je veljala za del človekove poti, da se duh loči od telesa in gre drugam. Verjeli so, da gredo v nebesa, pokrajino, grobnico ali pa kar med domače. Ponekod so na trupla naložili pogrebno grmado in vse skupaj sežgali. Kosti so potem dali v grobno jamo in so nanj položili bogate dodatke, ki so človeka pospremili v posmrtno življenje. Grobnice so bile piramide, hiše mrtvih,

gomile, megaliti. Mumificiranje: mumije pravzaprav najdemo tudi drugod po svetu in ne samo v Egiptu. Mumije nastanejo tako, da se truplo posuši na suhem in vročem podnebnju.

DAVNE PISAVE

Sprva so risali predmete, potem pa so jih ponazarjali že s simboli. Kasneje so v glinene ploščice upodabljali dejanski zvok govora, se pravi besede ali zloge. Temu se reče klinopis. Okoli let 1000 pr.n.št so Feničani izumili abecedo. Najstarejši kitajski zapisi so bili vpraskani v kosti in sicer vojaške zadeve in dejanja cesarjev. Maji so uporabljali hierogliffe za astronomske podatke in kraljeve dinastije. Prve pisave so uporabljali tudi za trgovske pogodbe.

NOVCI

V preteklosti niso nujno plačevali z denarjem. Bilo je le važno, da so eno blago zamenjali za drugo. Plačevali so s školjkami, hrano, zobmi, žetoni za srečo, ogrlicami, velikimi preluknjanimi kamni, govedom in vsem kar je bilo vredno.